

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

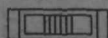
LETO XII.

ROŽNIK 1911.

ŠT. 6.

Vsebina:

1. <i>Cvetko Gorjančev: Bajka. Pesem</i>	121
2. <i>J. C.: Po jagode! Vinjeta</i>	122
3. <i>Ivo Trošt: Pirhi in pitki. Povest s podobo</i>	122
4. <i>Cvetko Gorjančev: Čmrlj. Pesem</i>	124
5. <i>Van Rado: Gosenčice. Basen</i>	125
6. <i>Ivo Trošt: Jezero pri Preserju. Pripovedka</i>	125
7. <i>Cvetko Gorjančev: Metuljček. Pesem</i>	126
8. <i>Lad. O.: Josip Jurčič. Opis z dvema podobama</i>	127
9. <i>Drag. Humek: Majka priroda pripoveduje. Bajka s petimi podobami</i>	129
10. <i>Cvetko Gorjančev: Dedek je odklenil skrinjo. Pesem</i>	134
11. <i>K. Andrejev: Srednja pot. Legenda</i>	134
12. <i>K. Andrejev: Kastor. Basen</i>	135
13. <i>S. P.: Franci in Lida. Pesem s podobo</i>	135
14. <i>K. Andrejev: Vrbov kol. Basen</i>	136
15. <i>M. V. Brezovnik: Sovraštvo med živalmi. Poučni spis</i>	136
16. <i>Nike-Palnák: Malička, ki je ljubila solnce. Povest</i>	137
17. <i>Cvetko Gorjančev: Pesemca o maku. Pesem</i>	140
18. Pouk in zabava: <i>Drag. Humek: Konjiček. — Rešitev. — Srečen dedič. — S pisemsko znamko se je zadušila. — Človek, ki tehta 303 kilograme. — Kotiček gospoda Doropoljskega</i>	141

Ali ste „Zvončku“ že pridobili novega naročnika?

Listnica upravištva.

Ker nam je bila pošla tretja številka Zvončka 1907 — letnik VIII. — smo imeli v zalogi več nepopolnih letnikov. Ponatisnili smo to številko in zdaj lahko postrežemo s popolnim letnikom.

Ker se je zadnji čas zglasilo nepričakovano mnogo novih naročnikov na Zvonček, nam je pošla letošnja druga številka. Če ima kdo naročnikov katero odveč, naj nam jo blagovoli odstopiti.

Upravištvo Zvončka.

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela

priporoča Milena Kiferle, učiteljica ženskih ročnih del
v Ljubljani, Dolenjska cesta 21.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrť leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 8.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, učitelj v Idriji.

Štev. 6.

V Ljubljani, 1. rožnika 1911.

Leto XII.

Bajka.

Naš ded so pa bili
v deželi medeni,
oj, tam za Gorjanci
ob Kolpi zeleni,
kjer med se cedil je,
oj, medek sladak.

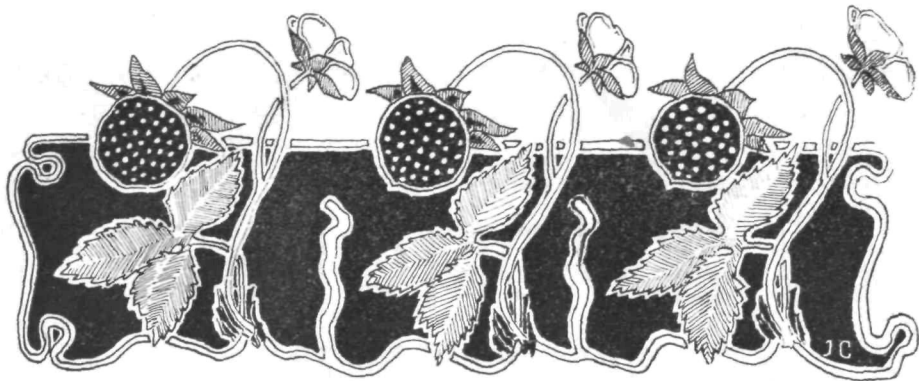
Naš ded so pa bili
tam v vinski deželi,
oj, tam za Gorjanci!
Aj, to so ga pili
iz čašic kipečih
naš ded!

Naš ded so pa bili
v bogati deželi,
oj, tam za Gorjanci,
kjer zlatki kotali
so se raz Gorjance,
rumeni cekinčki.

Aj, to so nabrali
cekinčkov si dedek,
napili se vina
iz čašic kipečih,
nabrali cekinčkov
so polno mošnjó.

Ah, potlej so prišli
tatovi z mehovi
pa s torbicami.
Odnegli so vince,
pobrali cekinčke —
in z medom odšli...

Cvetko Gorjančev.

Po jagode!

IVO TROŠT:

Pirhi in pitki.

ri reči je imela rada Tehovnikova Zala: o Veliki noči blagoslovljene pirhe, spomladi drobne pitke in — ob vsakem vremenu dežnik.

Letos se je začela že Cvetno nedeljo popoldne pričkati z materjo, kako malo pirhov je dobila lani. Zahtevala je, da jih mora biti letos več ne samo zato, ker je večja, marveč tudi zato, ker jih je bilo lani premalo. Toda mamica je dobro poznala njeno slabost, pa je dejala: „Kolikor manj pirhov, toliko več pitkov.“ In za tisti dan je bil mir zastran veliko-

nočnih pirhov. Pozvedovala je rajša pri mamici, koliko kokoši in katere misli podsaditi, da bodo imele letos piške — Zala je rekla — pitke. In mamica jo je iznenadila z novico, da je lanska stara koklja nanesele pozimi mnogo jajc, pa že sedi na njih pod streho. Ne sme pa tega nobeden vedeti, da se ne skuja. Tudi Zala ne sme nikomur povedati, kje vali letos stara koklja. Ko bi povedala bratcu Milošu, bi šel gotovo na skrivnem gledat, in to bi škodovalo, ker bi koklja zapustila gnezdo.

Zala je obljubila prav rada, da ne pove nikomur najnovejše hišne skrivnosti. Mati ji je še pojasnila, da so pitki, izvaljeni meseca sušca, najboljši. Petelinci se radi opitajo, a pitke neso jeseni in za zimo. Pozimi so pa jajca draga. Kako koristna nam je taka jarčica, ki je bilo pred Veliko nočjo še jajce — vredno par vinarjev — a je znesla do Božiča do trideset jajec. To je ob sedanji draginji že denar, če jih prodam.

„In koliko pitkov bi bilo iz vseh jajec, ki jih znese na leto?“ se začudi Zala.

„Kaj pa še v dveh, treh, petih letih!“ popravlja Tehovnikova mamica.

„To bi bilo že majhno bogastvo. Jaz bi prodala petelince in si kupila lep rdeč dežnik,“ ugame Zala. Mati, ki je poznala to željo svoje Zalice, se je skrivaje nasmehnila in nadaljevala prejšnjo pesemco, kakor da ni čula

svoje hčerke: „Denar moramo hraniti. Ne smemo ga trositi za nevredne ali malovredne stvari. Kdor ima denar, je danes gospod. Lahko dobi zanj, kar hoče.“

„Tudi dežnik, ne, mamica?“

„I, ker si že tako sitna. naj bo — solnčnik, kakor ga ima gospoda za senco.“

„Zakaj pa ne za dež? O, kako je lepo pod dežnikom na dežju!“

„Ali ni lepše pod streho? Glej, kdor si nahrani mnogo denarja, mu na starost ni treba delati. Njega ne dohiti ne dež ne solnce. Zato ti pravim: uči se varčevati, da ti bo dobro na starost.“

„Pa dežnik bom imela, kaj ne, mamica?“

„Seveda ga boš, ali pa solnčnik, kakor boš hotela. Kdor je bogat, lahko izbira.“

„Mama, še nocoj bom izračunala, kdaj z bogatim. Letošnji pitki, pa prihodnje leto pitki, od teh pitkov zopet pitki in od teh pitki in samo pitki . . .“

Tehovnikova mama je vedela, kam bi jo Zalka vnovič krenila s pitki. Pod dežnik! Zato ji je rekla, naj nocoj rajša lepo mirno opravi večerno molitev, potem naj leže in zaspi.

Zalica je slušala. Lepo je molila, potem voščila mamici lahko noč in potem legla, a zaspala ni.

Pitki in od pitkov pitki in koklja pod streho in ona bogata pod dežnikom, vse to ji je v nemirjalo mlado glavico.

V tem nemiru ni niti vedela, kdaj sta šla z bratom z doma po stezi med pisanimi cvetkami, med zeleno travo proti glavni cesti, ki drži v mesto. Nebo se je držalo jako grdo, v daljavi se je oglašal grom, in debele kaplje so že padale na zemljo. Brat Miloš je imel dežnik za oba, in to je bilo dobro. Zalica bi ga bila seveda najrajša nosila sama, a Miloš je bil večji, hodil je pokonci in znal sukati dežnik tako, da sta bila oba pod varno streho. To je bilo dobro. Toda Miloš se je zato tudi držal neznansko moško, ker je nosil dežnik. Stopal je naglo, da je komaj hitela z njim v koraku. Tudi to je bilo dobro, ker sta si s tem pomagala naprej. A Miloš se ustavi, pogleda Zalico, ki je komaj korakala poleg njega, in reče prezirljivo: „Ali ne vidiš, da si ti pitka in jaz petelin? Zvedel sem za podsajeno kokljo pod streho, prodal tvoje pitke in od pitkov pitke, z bogatil sem in kupil — dežnik. Če me ne moreš dohajati, pojdi zadaj! Jaz nosim dežnik lahko brez tebe.“

Zalica je zavpila na glas in se prebudila v postelji. Mamica jo je morala dolgo časa miriti, da jo je prepričala, da so bile le sanje, kar je govoril Miloš.

Slednjič je Zalica mirno zaspala.

Drugo jutro potem je bila popolnoma prepričana, da je že stokrat boljše, če mamica skuha pirhe za Veliko noč, kakor da bi prišel na skrivnem Miloš, pobral pitke in kokljo in od pitkov pitke in vse pitke in bi z bogatel in kupil malovreden dežnik, da bi navsezadnje še njo zapodl izpod njega.

Začela je torej nanovo staro pesem o pirhih. Njena mama nekoliko pomolči, potem pa prime Zalico za roko, jo odvede v podstrešje in ji pokaže poleg okna na tleh z belim mahom pokrite kebčke, ki so zobali proso. Enega se je še na repu držala jajčja lupina — kos nekdanjega doma. Joj, to je veselje s tako glasno družino!

Vseh dvanajst jih zloži mamica Zalici v predpasnik, sama pa prime še kokljo, in vse skupaj preneseta iz podstrešja na dvorišče.

„Kaj imaš rajša: pirhe ali pitke?“ vpraša mamica.

„Sedaj le — pitke!“ potrdi Zala. Tehovnikovka se ji zasmeje: „Sedaj — le pitke, o Veliki noči pirhe in kdaj pa — dežnik?“

„Pa zmerom,“ se odreže Zalica in objame mater, ki je vedela, da je Zalica njena dobra hčerka.

Čmrlj.

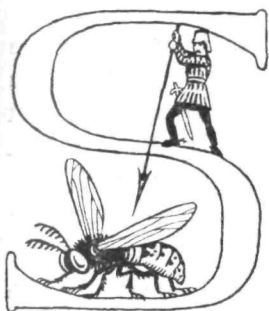
*O, čmrljek, lahkoživoček,
s trebuškom prekosmatim,
oj, ti brenčeči čmrljek!
Kje imaš svojo kočico?
Na solnčku tam, sevé,
da te — seveda — greje. —*

*Kam si namenjen zdaj?
K sosedu na gostijo?
Oj, da bi mogel s tabo,
ti čmrljek pisani,
da z vama pil medičko
iz zlatih čašic bi!*

Cvetko Gorjančev.

VAN RADO:

Goseničice.

adni vrt krepkih jablan in ravnih hrušk je obkrožal kmetiško hišo z belimi stenami in zelenimi okni. Pod pristreškom je košati grm objemal zid ter ga božal z drobnimi vejicami; na vejicah so visela goseničja gnezda.

Solnce je gorko sijalo, in vzdramile so se goseničice, se spele pokonci in skozi špranje pogledale v širni svet.

„Kako me greje solnčece v hrbet; obrnem se, da ogreje še trebušček,“ povzame ena iz goseničje družbe.

Obrnila je izstradan trebušček proti solncu; za njo pa vse družice. Dobro jim je delo, in goseničica Sivka nasvetuje: „Zlezimo ven na vejice, gotovo so zelene!“

„Res, res,“ zavrne Modroglavka, „skozi to-le špranjo vidim: popki so se na široko odprli ter pognali zelenja in cvetja.“

„Vse je zeleno, vse,“ pristavi Gostoščetinka, „to je naše veselje in užitek.“

„Jedle bomo tako, da zamenjamo srajčece trikrat, ker bi nam bile sicer preozke,“ vzkliknejo vse na en glas.

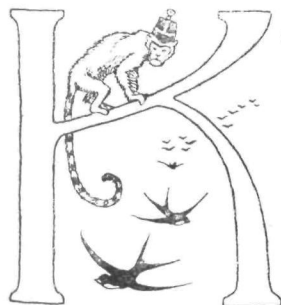
Ali prišel je mož dolge in črne brade, v roki je nesel goseničjo bakljo, iz katere je pihal plamen.

„Haha,“ se je nasmeljal mož, „boste jedle, boste! Plamenček bo vas snedel; veste tako-le,“ in podržal je tlečo bakljo pod goseničje gnezdece, in kakor bi pihnil, ni bilo ne gnezda ne goseničic. Na tleh so ležale osmojene in oprazene.

IVO TROŠT:

Jezero pri Preserju.

Pripovedka.

o še ni bilo jezera pri Preserju, so živeli ljudje tam mirno, zadovoljno in pobožno. S hriba sem od sv. Ane se je oglašala gozdna vila spomladi: Sej, sej; orji, orji! A jeseni je donel klic njene tovarišice izpod sv. Tomaža na Planinci: Žanji, žanji; mlati, mlati! Poleti je prihajal glas gozdne vile od sv. Lovrenca nad Ljubljano: Brusi, brusi; kleplji, kleplji; kosi, kosi! Ponoči pa tudi: Lovi, lovi; vrzi, vrzi! Sedanjih Jezerčanov pradedje so namreč po Ljubljani lovili ribe in rake. Za vse so jim bile svetovalke gozdne vile. Zato se jim je pa tudi godilo dobro kakor v deželi sreče, kjer so plotovi povezani — ne s trtami — s klobasami.

Jezerčani so bili svojim svetovalkam tudi jako hvaležni. Pustili so jih namreč na miru, ko so imele ob jasnih poletnih nočeh svoj ples sredi dolinice pod vasjo.

Toda zgodilo se je Jezerčanom kakor marsikomu, ki se preobje belega kruha. Začeli so zahtevati, naj gozdne vile prorokujejo godni čas vsakemu posebe in vsakemu po njegovi potrebi. Torej za malo dolinico najmanj deset vremen na dan, deset vremen ob istem času. To je res nekoliko preveč. Tudi vile so se izgovarjale, da bi Jezerčanom nihče ne mogel ustreči.

Nič ni pomagal. Nasprotstvo je raslo, ljubezen in zaupanje se je ohlajalo. O slabem času pride navadno tudi slab človek, ki prinese nepravičen nasvet. Rekel je: „Nečejo nam pomagati. Če so res to, kar pravimo, da so, potem nam morajo ustreči, kakor hočemo. Ako niso, je njihova moč opešala in so se premenile, kakor se vse dobro preminja na slabo, v čarovnice.“

Ta nasvet, kakor zloben in iz trte izvit, je širil hudobni človek bliskoma po vasi. Najslabše je bilo to, da so mu vsi verjeli.

Ko je zopet šumelo in vršalo ob jasnih poletnih nočeh v dolinici, kjer so rasle smreke, debele kakor stoletni hrasti, so rekli lahkoverni vaščani: „Pojdimo in pogledjmo! Kdor spozna, katera je čarovnica, naj jo pokaže.“

Tako so govorili, a prvi večer se vendar ni nihče drznil blizu. Tudi drugi večer, ko so bili že oboroženi s cepci, s kosami, kiji in sekirami, so gledali samo oddaleč. Bili so zares prepričani, da tako lepo plesati znajo samo — čarovnice. Nekateri so celo trdili, da poznajo nekaj dražestnih plesalk; pa ni bilo res.

Tretji večer je stala že o mraku pripravljena vsa oborožena vojska, ki je pravočasno zasedla dolinico. Pozno so nocoj prihajale vile iz svojih skrivišč. Začele so kakor navadno svoj ples, ko zavpije neki mladenič na gorenjem koncu dolinice: „To-le poznam. Ta-le je Dolinarjeva Katra! Po zobeh jo poznam, ki jih nima.“ Zaletel se je, udaril s sekiro — ob trdo skalo, da se je zaiskrila kakor blisk ob nevihti. Vile so izginile kar hipoma, iz skale je pa začela teči voda, ki je tako hitro napolnila vso dolino, da ji je oborožena vojska komaj ušla.

Odtlej pa voda stoji, vile se ne oglašajo več, ljudje pa živijo v nemiru in nezadovoljnosti, ker so zaradi objesti pregnali svoje dobrotnice.

Metuljček.

*Dobro jutro, oj, metuljček!
Dobro spal si, kaj?
Tam na petelinčku rdečem
bilo je prijetno, aj!
Pa blišči se ti, kajneda,
oj, zaspanček ti,
da tako nemirno maneš*

*drobne si oči.
Dej, povej, metuljček živi,
kaj se ti sanjalo je,
da si tam na petelinčku
beli dan zaspal?
Bilo je gotovo krasno,
ej, zato pa rad bi znal!*

Cvetko Gorjančev.

LAD. O.:

Josip Jurčič.

Ob tridesetletnici njegove smrti.

Med slovenskimi pisatelji zavzema Josip Jurčič eno najodličnejših mest.

Josip Jurčič je bil rojen na Muljavi pri Zatični na Dolenjskem v preprosti kmetiški hiši l. 1844., torej istega leta kakor slavni pesnik Simon Gregorčič.

Z doma je prišel v ljubljanske šole, kjer je razvijal svojega bistrega duha in kmalu pokazal, da postane znamenit pisatelj. V časopis „Novice“ je že kot četrtošolec napisal povest „Noč med slovenskimi polharji“, poleg tega pa še več drugih stvari, ki jim je zajel snov iz narod-

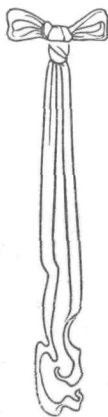
Rojstna hiša Josipa Jurčiča.

nega življenja. Ko je bil Jurčič v osmi šoli, je izdala Družba sv. Mohorja njegovo povest „Jurij Kozjak“, ki je mahoma zaslovela po vsem slovenskem svetu.

Iz Ljubljane je Jurčič odšel na Dunaj na visoke šole, kjer je pa moral kakor mnogoteri slovenski dijak trpeti največje pomanjkanje. Zaraditega je

bil primoran, da je opustil nadaljnje učenje ter se je popolnoma posvetil pisateljevanju.

S svojimi prijatelji Stritarjem, Levstikom, Kersnikom in Gregorčičem je l. 1881. ustanovil list „Ljubljanski Zvon“, ki je združil v lep krog vse tedanja mlade slovenske pisatelje.

Josip Jurčič.

Beda pa, ki ga je neprestano ovirala v mladih letih, je povzročila, da se ga je lotila neozdravljiva bolezen, ki ji je podlegel dne 3. maja 1881. l.

Njegovi spisi so sedaj zbrani in obsejajo enajst zvezkov. Jurčič je opazoval in opisoval življenje, nehanje in delovanje narodovo, zato pa so tudi njegove povesti postale prava narodna last. Škoda, da je moral umreti, ko je bil komaj 36 let star. Obogatil bi naše slovstvo še z mnogoterim biserom.

PRILOGA

ZVONČKU

DRAGOTIN HUMEK:

Majka priroda pripoveduje.

5. Čebelica kraljica.

ebelar stoji pred ulnjakom in odpira panje.

„Izletite, zaspanke!“ prigovarja čebelam, „toplo sije solnce, in vseokrog dehtijo cvetke. Veselo je tu zunaj, in vseporno vas čaka opravka. Hodite, poletite na pašo, da ponesem jeseni trgovcu lonec medu. Svetlih kronic mi našteje zanj, in jaz ljubim svetle kronice.“

„Kaj nam je do tebe,“ brnijo čebele, a vseeno poizkušajo, da bi izletele iz tesnega, zatohlega panja tja ven v božji svet. Pretezajo se in plezajo po deskah vsevprek, nekatere zletijo na bližnje cvetke, druge padajo na tla, pa se zopet dvigajo in sedajo po drevju in grmovju.

Oglasi se matica, kraljica-čebela; večja je nego so čebele in lepša od njih.

„Dosti je norčij, otročiči,“ pokara matica veselo družbico. „Na delo, brnjavke razposajene! Spodobna čebela ne lenari. Naspale ste se, a sedaj je čas dela.“

Matica razpostavi čebele v posamezne skupine, ki jim odloči opravilo.

„Ve poletite in poiščite v cvetkah medu!“ Odleti prva družbica, in čebele se razgube v cvetju.

„Izletite in mi nanosite cvetnega prahu!“ zapove kraljica drugim, in iz panja se pokadi oblaček čebel in leže na pisano poljano.

Matica pa ukazuje tretji vrsti: „Potite vosek!“ pravi najmlajšim delavkam, ki poslušno potijo zlate voščene kapljice.

„Tako je prav,“ se razveseli matica, „sedaj pričnemo zidanje.“

In starejše čebele pridno zidajo šesterooglate voščene celice. Vse celice so lepo enakomerne in tesno druga ob drugi, da ni vmes nepotrebnega prostora. V tem po vrsti prihajajo tovarišice odposlanke in prinašajo medu in cvetnega prahu.

„Zamesimo testo,“ jim pravi matica. „A namešajte med prah medu, da bo okusnejši kruheh.“ Čebele pa veselo gnetejo sladke kolačke in jih vlagajo v novosezidane celice.

„Le zidajte, zidajte,“ ukazuje matica, „premalo je še celic, zakaj — hm, sedaj pridem na vrsto jaz, in težavno je moje delo, o, tako težavno!“

Pa sede matica sredi panja in leže jajčeca. Vedno več jih je in lepo bela so, jako drobčkana, seveda. In čebele nosijo jajčeca v posamezne celice, v vsako po eno. Ko so raznesle vso zalogo, jim pove kraljica, naj naredo celicam vratca in jih naj zapro trdno in varno.

A ni še končano delo. „Sezidajte ob panjevi steni deset velikih celic,“ veli matica, čebele pa hite, da ji ustrezajo.

Matica izleže v vsako celico majčkeno jajčece, čebele jih pa skrbno zapro z voščnimi vratcami.

Čebele letajo dan za dnevom na pašo in se vračajo težko obložene s cvetnim prahom in z medom. Zvečer hodijo od celice do celice, tupatam nalahko odtrznejo vratca in radovedno kukajo v celice.

„Le potrpite, kosmatinke radoznale,“ jih tolaži matica, „kmalu se vam utolaži radovednost.“

Pa se drugo za drugim odpirajo jajčeca, in iz njih kobacajo srčkani, snežnobeli črvički.

„Oh, kakšni dojenčki so to,“ se čudijo čebele, „niti oči nimajo in brez nog so in brez kril.“

„To so ličinke,“ jim dopoveduje matica, „take ste bile tudi ve nekdaj, a pozabile ste na to. Kar hitro tecite in prinesite malčkom hrane.“

In čebele imajo posla čez glavo, da prehranijo male snedeže. A ne hranijo vseh enako. „One v velikih celicah so kraljične, zato jim strezite dobro, vsem drugim dajte le toliko kruhka, da se preživijo za silo. Navadne delavke so to, ki se morajo zgodaj privaditi slabemu življenju.“

Čebele poslušno vlačijo v velike celice medu, da ga preostaja kraljičnam na vseh koncih, v tem ko je novorojenim delavkam skopo odmerjena hrana.

Tik ob kraljičnih celicah je zadnja prilezla iz jajčeca najmlajša ličinka delavka. Tiho ždi v svojem koticu, prisluškuje pogovoru starih čebel in premišlja, kako nevšečno je stradanje.

Na vratca potrka in se oglasi: „Jedla bi še,“ pravi.

„Dosti ti je za danes,“ ji odgovarja starka čebela, ki so jo postavili za pestunjo dojenčkom.

„Pa sem še lačna,“ se huđuje najmlajša ličinka, „in pretesno mi je tu. Rada bi imela celico kakor kraljične.“

„Glejte si domišljavko črvičasto! Misli, da je rojena za kraljično. Hej, le potolaži se! Navadna delavka ostaneš do smrti!“

„Nečem biti delavka!“ se razjezi mala ličinka in razbija po vratcih, „kraljična hočem biti!“

Starka pestunja ne odgovarja bedasti ličinki. Od celice do celice hodi, da vidi, če je vse v redu. Vse ličinke bi rade še jedle, in tja do najmlajše je čuti njih tožbe.

„Neusmiljeno je to, da nas pustijo tako-le lačne,“ si misli ta, pa potrka na steno sosednje celice, ki stanuje v njej kraljična.

„Samo kapljico medu mi daj, lačna sem, grozno lačna. In k tebi bi rada v veliko celico. Daj, odpri, saj menda nisem slabša od tebe.“

Razljuti se soseda kraljična: „Oj, koliko je na svetu nesramnosti! Čakaj, lakota lačna, ko bom kraljica, ti že pokažem.“

Te besede zaskale kraljične v sosednjih celicah, pa iztegnejo jezičke: „Ti ne boš nikdar kraljica! To bom jaz. Ne, jaz bom. Ti že ne, ampak jaz, jaz — —“ Dobro, da so med kraljičnimi stene. Vsa prestrašena prihiti starka pestunja, da pogleda, kaj je vzrok kriku in jezikanju.

„Ali imate kakšno željo, milostne?“ vprašuje pestunja in se globoko klanja samosrajčnim kraljičnam.

„Medu, medu!“ kriče vse obenem. „A meni najprej. Ne, meni, jaz bom kraljica. Ne, ne, jaz bom — —“

Starka steče, kolikor dado od starosti in dela polomljene noge, in se povrne z drugimi čebelami, ki nosijo zalogo medu. In utolažijo se večno lačne kraljične, se napijejo sladkosti in zaspe.

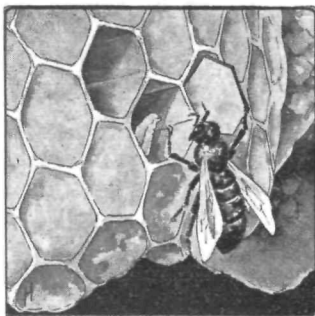
A najmlajša ličinka delavka je lačna, in neče se ji spanja. „Medu hočem, medu!“ javka venomer in togotno razbija po vratcih. „Lačna sem, da umrjem, pa nisem slabša od kraljičin.“

„Utihni!“ jo pokara pestunja, „kraljica matica prihaja.“

Matica prihaja in pošilja čebele k počitku. Sama hoče biti pri otrokih. Ustavi se pri velikih celicah, in zle misli ji polnijo kraljevsko glavico.

„Sladko spanje spe kraljične. Ha, jed in spanje! To je njih edino opravilo. V hipu dorastejo in zapuste celice. Tedaj je konec moji slavi. Čula sem pritajen pomenek med čebelami. Zahotelo se jim je mlajše in čilejše kraljice, pognati me hočejo, sramotno pognati s prestola. A še sem kraljica in pokažem jim to. Jutri pobijem vse kraljične, pa ostanem kraljica do smrti.“

Tako modruje kraljica sama s seboj. Najmlajša ličinka dalavka pa čuje nespodobno modrovanje in žal ji je mladih kraljičin.

„Domišljave so sicer tetke nadutke in neusmiljene, a smrti jim vseeno ne privoščim. Vse povem naši starki pestunji, pa naj ukrene kaj.“

In začne iznova razbijati po vratih, da vsa v strahu priteče pestunja: „Kaj res ne bo miru? Če mi ne nehaš, pri priči pokličem kraljico.“

„Poslušaj, povem ti imenitno skrivnost,“ jo potolaži ličinka in ji razodene kraljičino hudobno namero.

„Jej, jej, kako pokvarjen je svet!“ vzdihne pestunja in odšepavza k tovarišicam, da se hitro iznebi novice.

„Kapljico medu bi mi bila lahko privoščila starka,“ pomisli ličinka, „no, pa vsaj lahko zaspim mirne vesti.“

Prihodnji večer se tiho priplazi matica. Sama s seboj govori, a dobro jo čuje najmlajša ličinka, ki se vsa v strahu komaj upa dihati. Varno se prikrade do vratc in prisluškuje.

Matica se oprezno ogleduje. V hipu privro od vseh strani čebele delavke, jo zgrabijo za noge in krila in jo vlečejo venkaj pred panj.

„Kaj pomeni to?“ srdito kriči matica. „Pu-

stite me, upornice!“

„Nismo upornice, veličanstvo!“ se opravičujejo čebele, „a znana nam je tvoja namera, in ne pustimo, da bi morila kraljične. Če jeseni umreš, ostanemo brez kraljice.“

„Kdo vam je povedal, da umrem v jeseni? Še sem vaša zapovednica in storim, kar hočem. Sicer pa niste vredne, da bi živela z vami. Sama pojdem odtod, pa si ustanovim novo kraljestvo. Kdor hoče, naj gre z menoj.“

In oglasi se mnogo starejših čebel, ki so že dolgo živеле s staro matico. Drugo jutro odpotuje pregnanka, in z njo odide roj prijateljic.

„Brez kraljice smo sedaj,“ si pripovedujejo ostale čebele v panju. „Skrbeti moramo, da skoraj odredimo kraljične.“

Pridno nosijo čebele hrano kraljičnam, ki se ob sladkem medu bolj in bolj razvijajo, a so tudi čezdalje glasnejše in prepirljivejše.

Nekega jutra se na velikih celicah odpro vratca, in iz vsake celice izleze lepa, mlada kraljica.

„Oj, kako so krasne,“ se jim čudijo čebele. „Skoraj se ne da določiti, katera je najlepša.“

„Najlepša sem jaz!“ se oglasi prva.

„Kaj še!“ se zadere druga in preti oni z želom, „poglej mene! Desetkrat lepša sem kot ti.“

„Sanja se vama,“ pride tretja, „z menoj se niti ne moreta meriti.“

Vrišč je čezdalje večji. Tuptatam se že sprijemljejo kraljevske visokosti. Nekatero delavke se vmešavajo v boj, da bi branile, a posvari jih starka pestunja:

„Pustite jih! Videle bomo, katera je najmočnejša, pa si tisto izvolimo za kraljico. Drugih itak ne potrebujemo.“

Mlada veličanstva se pa srdito lasajo in pretepajo dalje. Vedno bolj divja ljuti boj. Vse-naokrog frče kosci odtrganih nog, tipalnic in kril. Drugo za drugo padajo lepe kraljice. Končno se le še zadnji dve držita v sovražnem objemu. A kakšni sta! Prva je v boju deloma izgubila krila, druga ima pa le še tri noge in pol.

„Kruljavo kraljico dobimo, najsi zmaga ta ali ta,“ pripomni starka pestunja, a prerokovala je slabo, zakaj v hipu zasadita bojevalki želo s tako vnemo druga v drugo, da jima za vselej neha biti hrabro srce.

Prestrašijo se čebele in v skrbeh so, kaj jim bo početi brez matice. Nemirno begajo po panju in si ne vedo pomoči. Tedaj pa skliče starka pestunja vse starejše delavke na posvetovanje in jim končno svetuje tako-le:

„Pred davnim časom — jaz sem bila takrat še ličinka — se je dogodil v našem panju podoben slučaj. Stara matica je odletela, mlade kraljice so se pa ljubeznivo pobile. Tedaj so preselile čebele ličinko delavko v veliko matično celico, skrbno so jo hranile z najslajšim medom, in ko je dorasla, se ni prav nič razločevala od prave kraljice. Takrat bi bile sicer lahko mene vzredile za kraljico, a to je danes vseeno. Mislim samo, da tudi sedaj lahko na enak način dobimo novo kraljico.“

Vse vesele pritrjujejo čebele starki in že hite, da bi prenesle kako ličinko delavko v veliko celico.

Ustavi jih starka: „Počasi, tovarišice,“ jim dopoveduje, „poiskati morate primerno ličinko. Mlada mora še biti, da se laglje uživi. Kdor je rojen za rovnico, ta se ne privadi namah kraljevski kroni. Prav pri velikih celicah, ki smo vzgajale v njih kraljične, je najmlajša ličinka. Morebiti se je navzela kaj njihovega duha. In značajna je in poštena. Ona mi je razodela, kaj namerava matica. Njo vzemimo!“

V svečani vrsti in v prazničnem razpoloženju se napotijo čebele k mali ličinki. Starka pestunja vljudno potrka na vratca in jih rahlo odpre. Nato naznani ličinki važno novost. Ličinka pa vsa zmedena posluša, in dozdeva se ji, da sanja zlate sanje. A čebele jo rahlo preselijo v novo stanovanje in ji prinašajo najslajšega medu.

„To niso sanje,“ pomisli ličinka, „vseeno bom kraljica. Hej, starka! Gotovo nisi pričakovala kaj takega!“

Globoko se pokloni starka pestunja: „Upam, da mi milostno odpustite, če sem vas žalila.“

„Odpuščam ti, a prinesi mi več medu, da hitro dorastem.“

Posili kraljična raste, da se vesele čebele. Pa doraste in zapusti celico velika in lepa, da je ponosen nanjo ves panj s starko pestunjo vred. In ukazovati zna, da je kaj.

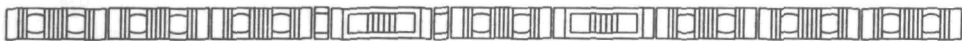
„Na delo!“ zapoveduje delavkam. „Več medu moramo imeti za zimo in zdaj naredimo v panju nov prizidek, ki bodo k letu stanovale v njem

nove kraljične. Ni prav, da so imele letos svoje celice tako blizu navadnih delavskih celic.“

„Glejte, glejte,“ si tiho pravijo čebele, „zdi se, da je bila že v jajčecu namenjena za kraljico.“

„To ne,“ odvrne starka pestunja, „a mislila je kraljevsko. In to je glavna stvar!“

Dedek je odklenil skrinjo . . .

*Dedek je odklenil skrinjo,
skrinjo rožasto,
v skrinji so zacvele
bajke pisane.*

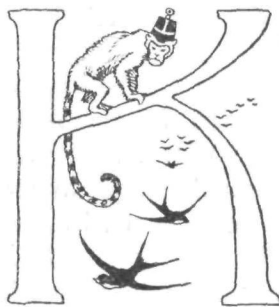
*V skrinjici se zbudil
solnčen je spomin,
pa zacvetel živo
kakor nagertin.*

Cvetko Gorjančev.

K. ANDREJEV:

Srednja pot.

ristus in sv. Peter sta potovala po deželi. Na potu sta dohitela moža. Ko ju ta ugleda, jima zakliče:

„Hej, moža! Povejta mi, ali grem prav proti mestu? Dolgo že hodim; moral bi biti že davno v mestu, a ga še oddaleč ne vidim.“

„Zašel si, človek! Ta pot ni prava; vrniti se moraš,“ reče Kristus.

Potnik se je vrnil, Kristus in Peter pa sta potovala dalje. Spotoma reče Peter:

„Čudno, da je mož izgrešil pot.“

„Iz vasi, skozi katero je šel tujec, drže tri ceste, vsaka v svojo stran. Mož si je izbral srednjo pot,“ je odgovoril Kristus.

„Srednjo pot! In vendar je izgrešil. Rek „Srednja pot najboljša pot“, ki ga učiš tudi ti, ni torej povsem resničen.“

„Nikar ne dvomi, Peter, nad mojimi besedami,“ reče Kristus. „Ko bi se držal ta človek tega pregovora, bi gotovo ne zašel.“

„Kako to?“ vpraša Peter.

„V vasi je pil vina čez mero; pijan je šel na pot. Ko bi bil zmeren, bi bil trezen, in tedaj bi gotovo opazil, da ni ta pot prava, ampak druga,“ odgovori Kristus.

K. ANDREJEV:

Kastor.

movit kmet je imel psa Kastorja. Bil je zvest čuvaj in ni se mu godilo slabo. Pripetilo pa se je, da se je naveličal čuvati gospodarjev dom; ko je odšla družina k počitku, je zapustil dvorišče in se potepal po vasi.

Neko noč pa so prišli v vas tatovi in sklenili so okrasti imovitega kmeta. Brez ovire so prišli na dvorišče; nikogar ni bilo, ki bi opozoril speče na nevarnost. Razbojniki so vlomili v hišo in pobrali vse dragočnosti. Preden so zbežali, so še zažgali poslopje. Kmet

je komaj rešil sebe in družino. Odslej je postal siromak. Kruha ni imel odveč, zato je dal Kastorja konjedercu.

Franci in Lida.

*Franci in Lida,
sestra in brat,
sta se domislila
nekikrat,
da bi po svetu šla
sreče iskat.*

*Pa da bi preveč
ne utrudila se,
na klopco sta kar
spustila se:
„Če pride sreča, bo
pomudila se,
pred nama lepo
odkrila se!“*

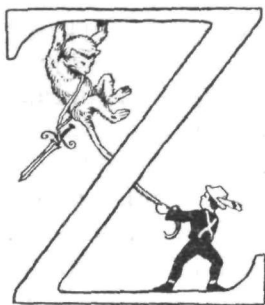
*In prideta mimo
mama, papa,
smejala sta se,
kar največ se da.
In bilo je sreče
vsem tistikrat
dovolj do vrhá;
če kdo pa drugače
v mislih ravná,
naj gre si zaklad
drugim iskat!*

S. P.

K. ANDREJEV:

Vrbov kol.

asadil je spomladi kmet svež vrbov kol v zemljo in privezal k njemu trto. Kol se je prijel, pognal korenice in mladike in začel je misliti: „Ej, čemu naj bi podpiral trto! Brez njene teže bi še lažje rastel in postal košata vrba.“

Ko je to mislil, je prišla mimo miška.

„Stoj, miška!“ je zaklical kol. „Napravi mi ljubav: pregrizi mi to-le trto, da mi ne bo treba več nositi njene teže. Ti že kako poplačam.“

Miška je pregrizla trto, in kol se je zadovoljno smehljajal.

V vinograd pride kmet in vidi stati sam kol brez trte.

„Škoda trte! — Toda čemu naj bo kol brez nje?“

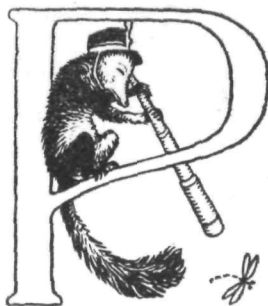
Prijel je kol in ga izrval iz zemlje.

„Ko bi pustil rasti trto, bi zelenela oba . . .“ je še vzdihnil kol, preden ga je kmetič sesekal.

M. V. BREZOVNIK:

Sovraštvo med živalimi.

ogostokrat domače in divje živali sovražijo splošno druge vrste. Najzanimivejši slučaji so oni, ki kažejo podedovano sovraštvo. Strah slabotnejše vrste pred močnejšim sovražnikom je tako velik in močen, da ga že novorojenci čutijo. Vse goveje vrste sovražijo brez izjeme volkove. To sovraštvo je podedovano že iz onih časov, ko so goveda še tavalala divja po gozdovih in dobravah in jih je vsak trenutek napadla izstradana čreda volkov, ki je odnesla tele ali več tovarišev.

Sovraštvo med psom in mačko je brez dvoma podedovan nagon, ki se lahko dokaže tudi pri večjih mačjih vrstah. V Indiji ima tiger globoko v gozdu svoj brlog, in mladiči imajo le malo sovražnikov. Če dobi medved ali leopard slučajno ta brlog, se hitro vrne in skrrije. Dvomljivo je celo, če bi se lotila krasnih mačic velikanska kača — boa. A velike črede brezsmotno okrog tavajočih divjih psov napadejo takoj brlog. Če stare ni doma, jih mirno raztrgajo in požro. Če se pa stara v tem času vrne z lova s plenom, ga izpusti in se izgubi v ločju. Ve namreč, da bi jo požrešna čreda brezpogojno raztrgala, četudi bi jih sama usmrtila deset. Tigra, ki je rojena v menežarijah ali v živalskih vrtih, gleda brez sovraštva živali, ki so zaklenjene

okolo nje. Tudi to je ne razburja, če vidi živali, ki jih dotlej ni videla. A gorje psu, ki pride na pregled; če ga ne more zgrabiti, rjove in kaže svoje strahovito zobovje ter buta ob zamrežena vrata.

Leopard, ki živi večinoma v gozdu in lahko uide divjim psom na drevje, ne kaže tega sovraštva. Žre pa posebno rad pse, ki jih napada z drevesa. Zato pa sovražijo vsi psi na drevju živeče mačke in se jih obenem neznansko boje, medtem ko napadajo tigra in druge na zemlji živeče mačke brez strahu.

Levi, opice in druge živali v puščavah in vročih krajih sovražijo črno-polte ljudi bolj ko belopoltega Evropejca. Ko je svoje dni obiskala družba Somalijev živalski vrt v Londonu, so postali levi popolnoma divji. Opice so plaho vpile in jezno momljale, antilope so se izkušale osvoboditi in pobegniti in še celo malomarna divja goveda so bila razburjena. Vse te živali so spoznale v zamorcih svoje sovražnike, ki so že stoletja in stoletja lovili po gozdovih njihove vrstnike.

NIKE-PALNÁK:

Malička, ki je ljubila solnce.

(Dalje.)

III.

tistih hudih dneh pa se je zgodila v Vančkovem srcu velika izprememba.

Na velikonočno nedeljo je bilo, ko se je prikazala Malička prvič v žametastem krilcu in beli bluzi zunaj v fari. Z atkom je prišla k maši; stala je tam odspredej in gledala to krasoto, to lepoto. Očke je imela uprte nad tabernakelj, kjer je stal Kristus v zlatu z rdečim bandercem v roki. Zagledala se je v njegovo svežo rano na prsih in smilil se ji je, smilil . . .

Ušesa pa so ji polnili glasovi: „Aleluja, Aleluja!“ Ni molila. Gledala je z očmi, z odprtimi usteci je poslušala . . . Taka je bila Malička; pozabila je na žametasto krilce, pozabila na belo bluzico, nič ni mislila na to, naj bi bila ponosna in ošabna, ker ima, česar drugi nimajo — samo to je bilo v nji! Velika noč . . .

Tudi Vanček ni molil. Stal je tam med dečki, pa gledal venomer tja prek, kjer je stala Malička. Žametasto krilce in bela bluzica mu ni dala miru; oj, on je moral biti v istih hlačicah, v isti suknji kakor na Cvetno pa na Tiho nedeljo in že zdavnaj, zdavnaj poprej. Gledal je, gledal in hudo mu je bilo pri srcu . . . ni bila žalost, ni bila jeza; a grizlo in peklo je. „Zakaj ona in jaz ne?“ — Vanček, Vanček ne vidiš, da ni Malička čisto nič ošabna na žametasto krilce pa na belo bluzico? Oj, Vanček ne vidi;

vidi le, da ima ona nekaj, kar bi njemu ne bilo nikoli usojeno! da je oblečena ona po gosposko, njegova sukinja je pa trda in težka; le to vidi, in hudo mu je . . .

Tisti dan je sklenil Vanček, da ne gre več k Malički; da se ne zmeni ne za njo ne za njeno solnčnico ne za zvončke in ne za trobentice. Mari mu je! —

Čudno se je zazdelo Malički, da je zdaj kar vedno sama, in parkrat se je že namenila, da ga poišče. A kdo bi hodil po vasi, kjer so hudi in poredni otroci! Kdo bi se upal dol, če je tako majhen, a na vasi velik, črn pes? O, Malička že ve, zakaj ne gre! —

A priti je moral Vanček; poslal ga je oče.

„O, Vanček, kje pa si bil, da te ni nič več k nam? Solnčnica je že velika; pojdi, poglej!“

„Kaj hočem s teboj, ko pa hočeš biti gosposka.“

Nič ni odgovorila Malička; le pogledala je Vančka, kaj hoče povedati s tem. A njegov srd se je razlil, in dalje so padale ostre besede:

„Mari misliš, da ne vem, zakaj si bila na velikonočno nedeljo tako moška? Oj, prava reč tisti žamet, pa tista bela bluzica! O, le bodi gosposka le, kolikor hočeš! Kaj pa to mene briga?“

Debelo je gledala Malička in le počasi se ji je dozdevalo, česa jo dolži Vanček. Moška da je, ker ji je podarila gospa Lina žametasto krilce in belo bluzico! Oj, Vanček! Da, vesela je bila in vesela je tega daru; lepo ga varuje; a da bi hotela biti za to kaj več? —

„Vanček, saj ni res, kar praviš. Pojdi z menoj in bodi mi dober!“ — Hudo ji je bilo in ni vedela, zakaj . . .

A Vanček ni hotel; šel je, in dolgo je bilo, da je posedala Malička sama pri svoji solnčnici, ki je rasla in rasla ter se ozirala po solncu . . .

IV.

Pa sta se le pobotala.

Daljši in daljši so bili že dnevi, solnce je pripekalo vedno boljbolj. Dol z gorice je prinašal vetrček opojni duh, ki ga je pošiljala z njim v dolino vinska trta; že redkejši in redkejši je postajal, na trticah pa so se kazale namesto cvetov male, male jagodice. Tudi jablane in hruške so se že osule; nič več niso letale na nje čebele, niso poletavali in ne nagajali nikdar siti metuljčki; mali jabolčki in drobne hruškice so se obesile, kjer so odfrčali beli cvetni lističi.

Tak dan je bil, ko je prikorakal po bregu gor Vanček in se moško držal. Malička je sedela pri svoji solnčnici in bila je žalostna, da je rasla ta hitreje in hitreje, da jo je že prerasila.

„Kam se ti mudi? Gotovo bi že skoraj rada prišla k solncu, k svojemu ljubemu solncu. Prav do njega bi rada zrasla? Počakaj, solnčnica; počakaj, da mi razodeneš skrivnost, kako se raste tako hitro . . .“

„Malička, kaj pa sanjaš? Poglej to-le! Vidiš, tudi mi si lahko kaj privoščimo in nismo taki berači, četudi ne hodimo v žametu.“

Joj, kakšno knjigo je imel Vanček! Same podobe, pa vse potiskano! Črka pri črki, pa drobna ena kot druga; in zopet podobe, same podobe! — Kdo bi mogel misliti na to, kaj pravi Vanček o beračih, pa o žametu ...

„Vanček, kaj pa je to? Kdo pa je to?“

„To, vidiš, to je kraljična, ki stanuje v steklenem gradu, polnem samih rož. Nikamor ne pride, samo v gradu sedi — roža med rožami — pa gleda dol po cesti, ki je vsa pregrnjena s težkimi rdečimi preprogami, da ne zbudi ropot voza in peket kopit princezinje, ki sedi in spi ... Vidiš jo tukaj! Spi in čaka na princa ...“

Gledala sta podobe, in pravil je Vanček dalje, kaj je čital v knjigi: „Pripelje se princ ... Ga vidiš, tukaj ta? ... Pripelje se s šestimi belci v zlati kočiji, zbudi kraljično ter jo vzame za ženo ... Glej tukaj, kako odpira ona oči, in princ je sklonjen nad njo! Zdaj ji pripoveduje, da je on tisti, ki mu je odločena ona ... Zbero se vsi velikaši vsega kraljestva in najlepše gospodične, da napravijo to imenitno svatbo. Po svatbi pa se odpelje kraljična s kraljevičem v njegovo solnčno cesarstvo v zlatem vozu, v katerega je vpreženih šest belcev ... Vidiš, tukaj se peljeta!“ —

„Oj, Vanček, kje si dobil to knjigo; tudi jaz bi jo rada imela.“

„Kaj boš z njo ti, ki ne znaš čatati. Pa tudi ne sme imeti eden vsega.“

„Vanček; nikdar še nisem slišala takih lepih povesti; nikdar še nisem videla takih lepih slik.“

„Kaj bi ti kje slišala! Kdo pa naj ti pravi kaj takega? Kdo pa naj se zmeni zate, ki si tako majhna! Oj, ti ubožica!“

Vanček, kaj delaš?

„Vidiš, zate je dosti, da sediš pri svoji solnčnici, pa misliš, da bi še ti bila solnčnica.“

Vanček, kaj delaš?

„Pa ne boš ti zrasla tako visoko nikdar, nikdar; veš, četudi imaš žamet na sebi. In nikdar se ne bo dosti zmenilo zate solnce, nikdar.“

Vanček, kaj delaš?

Pozabila bi bila Malička princa in kraljične, pozabila zlatih rož, pozabila voza in šestih belcev, če bi še govoril Vanček tako. A videl je, da so že igrale solzice v temnih očeh, in žal mu je bilo.

„Nič ne jokaj! Saj bo še vse dobro, in solnce te bo imelo rado.“

Neverno ga je pogledala Malička.

„No, glej jo! Saj ne smeš vsega tako vzeti, kakor ti rečem. Saj vidiš, da ni tudi drugje vse tako, kakor vidimo. Tu glej, kaj ne, kraljevič! In ta kraljevič je le v povesti. In ta kraljična, samo v povesti sta.“

„Ali res?“

„Res.“

„Pa sta tako lepa kot zares.“

„I, seveda sta lepa.“

Zagledala sta se zopet v odprto knjigo, v lepo princezinjo, krasnega kraljeviča, zlasti grad, zlasti voz, v šest belcev, v temnordeče preproge ...

„Vanček!“

„Mhm?“

„Posodi mi do jutri knjigo!“

„Kaj?“

„Vanček, posodi mi, samo do jutri! Jutri, ko prideš, pa ti jo dam.“

„Čemu ti bo?“

„Gledala bi še danes.“

„Ti tako ugaja?“

„O, da, Vanček jako.“

„Pa mi jo strgaš?“

„O, ne, Vanček.“

„Pa zamažeš?“

„Res da ne, Vančak. Lepo te prosim.“ Prosile so ustnice, prosile oči, prosile rokce.

„No, jaz danes tako nimam časa. Ampak pazi nanjo!“ Vanček se je spomnil, kako je prej mučil Maličko in hotel ji je napraviti zdaj to veselje, da ustreže njeni prošnji. „Moram tako domov. Samo ne zamaži mi je in ne raztrgaj,“ in že ga ni bilo.

Malička ni gledala za njim, ni se mu zahvalila, slišala je le: Imej jo! Imej jo! — Imela jo je, ki ji je tako ugajala in našla je pot v deželo, do katere ji je odprl vrata Vanček, še lepšo si je slikala njena duša, ni videla, ni slišala nič . . . Knjigo si vzame v naročje, gleda sliko za sliko, vsa zamaknjena zre lepo kraljično, zre krasnega kraljeviča . . . belci drvijo, pa ne čuje se voza po težkih preprogah . . . kraljevič se nagiba k princezinji . . . izpregledava . . . zdaj — zdaj že drve spet belci v deželo zlato, solnčno . . . Oj, kako je lepa ta princezinja, oj, kako je dober ta kraljevič.

Sedela je Malička zunaj pri svoji solnčnici ta dan, sedela drugi dan in gledala v to zlato deželo solнца in pravljic . . .

(Konec.)

Pesemca o maku.

*Ej, kako zvedljivo
mak tam pogleduje,
ej, kak nagajivo
mi pomežikuje,
oj, ti rdeči mak!*

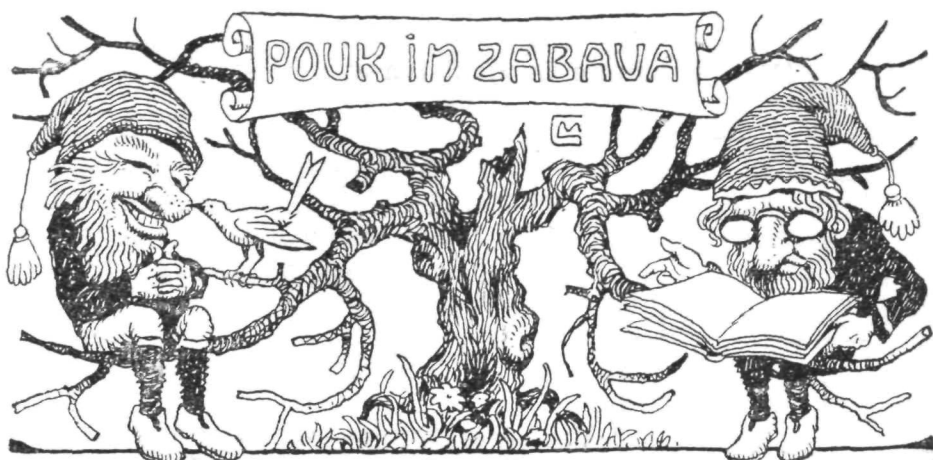
*Kakor zlata sreča
se med klasjem maja,
kakor zlata sreča
mak mi ta nagaja,
oj, ti rdeči mak!*

*Makec, rdeči makec,
nagajivček mak!
Makec, bom te vtrgal
in pripel za trak,
oj, ti rdeči mak! —*

*Maček, nagajivček,
daj mi še mežikaj,
maček, lahkoživček,
daj še, daj hihikaj
za klobukom, daj!*

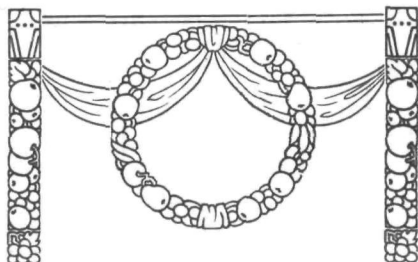
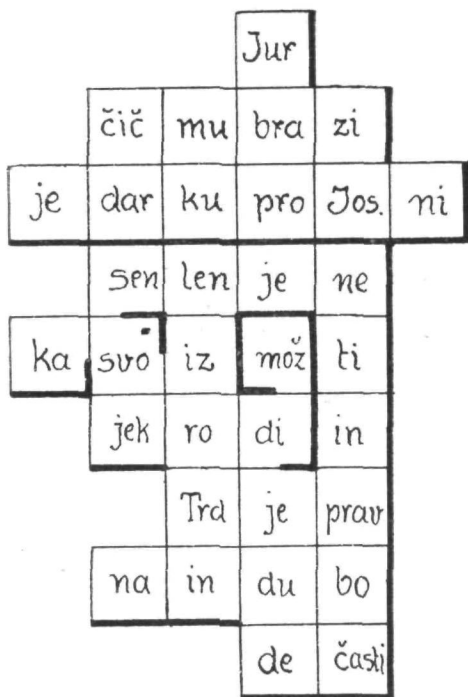
Cvetko Gorjanecv.

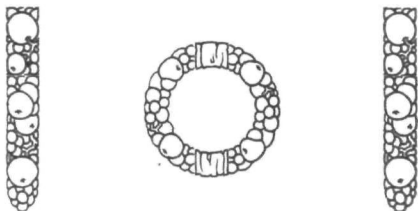

Konjiček.

Sestavil Drag. Humek.

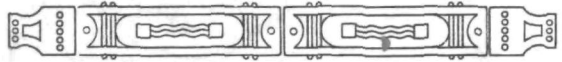
V spomin tridesetletnice smrti odličnega slovenskega pisatelja zveži z eno potezo te zloge tako, da dobiš sloveč izrek iz enega njegovih spisov in pisateljevo ime.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

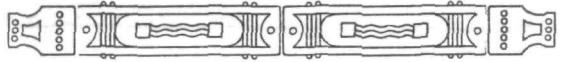

Rešitev naloge iz živalstva v peti številki.

Mačka in miš.

Na to nalogo nismo prejeli nobene rešitve.

Rešilci demanta v peti številki.

Dragica.

Prav so ga rešili: Dušan Hodnik, učenec v Ilirski Bistrici; Tonček Sivka, gimnazijec v Celju; Išli in Marijan Belle, učenca v Št. Juriju ob južni železnici.

Srečen dedič.

Budimpeštanski brivski pomočnik je postal — takorekoč čez noč — milijonar. Njegov stric Novak je namreč pred kakimi 40 leti odšel v Avstralijo, je tam našel zlate rudnike, in zapustil imetja 140 milijonov kron. Država je prevzela ta denar v oskrbo in iskala dediča. Našla ga je v onem brivskem pomočniku, ki je sin Novakove sestre. Oni milijoni so narastli medtem na 300 milijonov kron, ki jih bo zdaj podedoval srečni brivski pomočnik Edvard Uttinger. Star je šele 19 let.

S pisemsko znamko se je zadušila.

Kakor poročajo, se je v Koblencu na Nemškem 14-letna Ana, hčerka učitelja Kermesa, zadušila s pisemsko znamko. Pisala je svoji

teti razglednico, ki je hotela nanjo prilepiti znamko. V tem trenutku pa se je lotil hud kašelj, in znamka ji je zdrknila v grlo, kjer je obtičala. Preden je došla pomoč, se je že zadušila. — Ne močite torej znamk in kolkov z jezikom.

Človek, ki tehta 303 kilograme.

V Berlin je prispel te dni najdebelejši človek na svetu. Ta človek je iz okolice devinske (magdeburške). Železnica ga ni mogla spraviti v navadni osebni voz, marveč je morala prirediti zanj poseben voz. Na potu v mesto se je vozil v vozu za prevažanje pohištva, kamor je zlezal na posebnih lestvah. Ta človek je visok 1,89 m, tehta 303 kilograme in je star šele 27 let. Ej, to mu je vroče sedaj v poletnih dneh!

Cenjeni gospod Doropoljski!

Komaj že pričakujem, kaj mi boste odgovorili na moje pismo. Težko že tudi pričakujem konca meseca, ko bomo brali spet nov „Zvonček“. Tudi to Vam povem, da učenci, ki znajo dobro brati, dobivajo knjige v posojilo iz šolske knjižnice. Tudi jaz sem dobil že dvoje knjig v posojilo. Vaš „Zvonček“ je dal gospod nadučitelj vezati v trde platnice in ga bomo kmalu dobili v posojilo, da ga bomo brali doma. Želim Vam še mnogo let srečno živeti!

Srčno Vas pozdravlja

Janez Martinec v Rudniku.

Odgovor:

Ljubi Janez!

Ker tako težko pričakuješ, Ti pa moram kar naglo odgovoriti. — Prav je tako, da dobivajo učenci knjige na posojilo iz knjižnice. Ali pa bi ne bilo dobro, da ima vsak učenec svojo knjižnico kar sam doma? — Saj vendar dobiš od kogarkoli kak vinar v dar. Pa lepo spravljalj vinar poleg vinarja. Iz vinarjev zrastejo krone — potem si pa naroči sam „Zvonček! Ne samo Ti, tudi drugi lahko store tako! Tako si naj začne vsakdo ustanovljati svojo knjižnico sam!

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Hočem Vam kaj napisati in Vas kaj povprašati. Koliko se plača za „Zvonček“ na leto in koliko stane, če se ga da vezati? Jaz rad berem kako povestico iz „Zvončka“. Najbolj me veseli zemljepis in risanje. Nekaj Vas hočem še vprašati. Ali je Ljubljansko barje zadnje jesen kaj poplavlila voda? V naši dolini je bila velika povodenj.

Z odličnim spoštovanjem

Jožef Mlakar,
učenc IV. razreda v Igavasi.

Odgovor:

Ljubi Jožef!

Cena „Zvončku“ — vezanemu in nevezanemu — je objavljena na platnicah vsake številke Kar poglej! Tudi zadnje jesen je bilo Ljubljansko barje pod vodo — tako je pač navadno vsako jesen in vsako pomlad. V tem sta si Loška dolina in Ljubljansko barje podobni.

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Večkrat sem že slišala, da radi kaj zveste od mladine. Usojam se zato tudi jaz Vam nekoliko popisati svoj rojstni kraj. Moj rojstni kraj je graščina Šneberg pod znanim kranjskim Snežnikom v Loški dolini. Snežnik je sloviti zaradi lepega razgleda. Poleti, posebno meseca avgusta, je prav živahno na Snežniku, ker ga obišče veliko hribolazcev, ne samo zaradi razgleda, ampak tudi zaradi lepih planinskih cvetic. Pod Snežnikom je velik šneberški gozd, v katerem se dobi vsake vrste les. Pa tudi divje zverine se nahajajo v tem gozdu, kakor medvedje, volkovi i t. d. Razen teh zverin pa je tudi veliko divjačine, jelenov, srn, zajcev i t. d. Ako stopim zjutraj ali zvečer nekoliko korakov iz našega stanovanja, lahko vidim srne, ki se pasejo in semtertja skačejo. V Šnebergu je jako prijetno prebivati

Srčno Vas pozdravlja Vaša

Regina Žurova,
učenka IV. razreda v Igavasi.

Odgovor:

Ljuba Regina!

Prav lepo si popisala svoj rojstni kraj. Zato objavljam Tvoje pismo, da bodo še bralci Zvončkovi spoznali lepoto in zanimivosti Tvojega domačega kraja.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Oprostite, ker Vas zopet nadlegujem. Mišlila sem, da bo moje prvo pisemce natisnjeno v „Zvončku“, a ni ga bilo. Morebiti se je izgubilo ali Vam pa ni ugajalo. Jako sem ravedna. Prosim, sporočite mi to v prihodnjem „Zvončku“! Obenem Vas prosim, da bi natisnili majhen spis o majniku.

Majnik.

Nastopil je, najlepši mesec v letu; imenujemo ga maj. V naravi vse cvete in dehti. Pod milim nebom pejo ptičice, mile pevčice. Pa saj ni čudno, saj je posvečen Materi božji. Zvonovi vabijo vernike v cerkev pred Marijin oltar. Majnik je podoba naše mladosti. Hitro mine mesec majnik, pa tudi nam poide prehitro majnik življenja. Zato pa porabimo zdaj zlati čas!

Srčno Vas pozdravlja Vaša

Jožica Palečkova,
učenka III. razr. v Ljubljani.

Odgovor:

Ljuba Jožica!

Tvojega prvega pisma nisem prejel. Bržkone nisi prav napisala naslova — pa je šlo Tvoje pisemce kdove kam. Da pa ne boš preveč žalostna, objavljam danes Tvoj drugi listek!

*

Ljubi gospod Doropoljski!

Čitala sem v „Zvončku“, da Vam otroci pišejo. Tudi jaz Vam hočem pisati. Pred enim mesecem so mi umrli mama, ki sem jih imela jako rada. Tudi pri prvem Sv. obhajilu sem bila letos. V šolo hodim jako rada in sem že v tretjem razredu. Če Vam bo ljubo, Vam pišem še kdaj.

Pozdravlja Vas Vaša vdana

Tončka Erjavčeva,
učenka III. razr. v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odgovor:

Ljuba Tončka!

Ubožica! Smiliš se mi v dno srca, ko si izgubila ljubo mamico. Ob taki izgubi ni besede, ki bi mogla tolažiti. Vem, da ohraniš svoji materi v srcu neminljiv spomin! — Prav ljubo mi bo, ako se večkrat oglasiš.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Velikokrat sem se že namenila Vam pisati. Pišem Vam šele prvič, zato ne vem, kaj bi pisala, da bi Vas razveselila. Sedaj, ko je še šola, Vam o njej nekaj povem. Letos sem

še posebno pridna, zakaj nekateri predmeti me posebno zanimajo, n. pr. računstvo. Domače naloge vedno marljivo izdelujem. Nemščina mi gre še trdo. Slovenskih pesmi znam že mnogo na pamet. Pozabila sem Vam povedati, da hodim v I. razred meščanske šole pri Uršulinkah v Ljubljani. Moja najljubša prijateljica je Maruška. Gotovo jo poznate. Prosim Vas, če smem še katerikrat pisati.

Mnogo pozdravov pošilja

Jerica Rebkova v Ljubljani.

Odgovor:

Ljuba Jerica!

Odkrito povem, da Tvoje prijateljice Maruške ne poznam. Maruška — Maruška, kdo naj ve, kdo je to? Vsaj priimek bi morala povedati, potem bi se morda spomnil nanjo. — Kadar mi zopet pišeš, pa povej še to!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

V „Zvončku“ sva čitala, da je dovoljeno Vam pisati, zato Vam tudi midva piševa par vrstic. Oba obiskujeva peti razred ljudske šole v Križevcih pri Ljutomeru. V šoli je kaj veselo, ker se učimo mnogo različnih predmetov. Stanujeva v Križevcih. Z veseljem sva zložila sledečo pesemco, ki jo Vam tukaj pošiljava. Glasi se:

Veselje spomladi.

Kamor pogledam,
vse je zazelenelo,
po travnikih pa
pisano cvetje zacvetelo.

V gozdu in na polju
ptičice pojo,
druge na drevesu
drobijo pesemce glasno.

Na trati pa zeleni
otroci skakljajo,
vsi so veseli
ter se igrajo.

Ako Vam bo všeč, Vas prosiva, priobčite jo v svojem koticu. Drugič Vam pošljeva katero drugo.

Z velespoštovanjem in pozdravom

Jožef Domajnko in Viktor Gottlih.

Odgovor:

Ljuba mlada prijateljca!

Razen četrte kitice, ki sta jo prav nerodno sestavila in ki je zato ne maram priobčiti, objavljam prve tri, da Vama ustrežem. Raveden sem, kaj mi pošljeta prihodnjič.

